

ת"פ 22928/08/15 - פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נגד מונאל רורליך

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 22928-08-15 פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נ'
רורליך

בפני כב' השופט ד"ר עמי קובו, סגן הנשיאה
בעניין: פרקליטות מחוז מרכז - פלילי

המאשימה

נגד

מונאל רורליך

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד הילה כהן

ב"כ הנאשם: עוה"ד בני נהרי ושוש שחם.

גזר דין

רקע

1. **האם ראוי להימנע מהרשעת רופא תעסוקתי, אשר רשם בחוות דעת של תובעים לביטוח הלאומי נתונים מהם עולה כי מצבם של התובעים חמור מן המצב בפועל, וזאת בתמורה כספית? זו השאלה המרכזית הדרושה הכרעה בתיק זה.**

2. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום בעבירת **סיוע לקבלת דבר במרמה** (ריבוי עבירות), לפי סעיף 415 סיפא ביחד עם סעיף 31 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

על-פי המתואר בעובדות כתב האישום, הנאשם הינו רופא משנת 1984 ובמשך 15 שנה עוסק בתחום הרפואה התעסוקתית. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום הציע דוד יפרח (להלן: "יפרח"), אשר הציג עצמו כבעל קשרים, את שירותיו בקידום עניינם של אנשים אשר התכוונו להגיש תביעה לביטוח לאומי (להלן: "התובעים") תמורת כסף. **בתקופה הרלוונטית הפנה יפרח לנאשם, במסגרת עבודתו כרופא תעסוקתי, תובעים פוטנציאליים או לחלופין מסר לו מסמכים רפואיים הנוגעים אליהם לצורך קבלת חוות דעת רפואית בעניינם אשר תוגש לביטוח הלאומי. במהלך השנים 2011 עד 2013, ב- 10 מקרים, רשם הנאשם בחוות הדעת נתונים מהם עולה כי המצב של התובעים חמור מן המצב בפועל, כך שתוכנן של חוות הדעת שערך לא תאם למצבם הבריאותי של התובעים. בעניינם של ארבעה מהם כתב הנאשם בחוות הדעת כי בדק אותם או ערך לגביהם הערכת כושר עבודה, בעוד שבפועל לא פגש בהם כלל. בתמורה לכל חוות דעת שערך הנאשם קיבל מיפרח סכום של כמאות שקלים, וסה"כ לא פחות מ- 2,500 ₪. המסמכים אותם ערך הנאשם הוגשו במסגרת תביעות לביטוח הלאומי.**

3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב האישום ונשלח לקללת תסקיר שירות מבחן אשר יבחן בין היתר את סוגיית ביטול הרשעתו.

עמוד 1

תסקיר שירות המבחן

4. על פי תסקיר שירות המבחן מיום 3.4.16, הנאשם כבן 61, עלה ארצה בהיותו כבן 8, אב לשלושה ילדים בוגרים וסבא לנכד. הנאשם בעל תואר דוקטור ברפואה עם התמחות ברפואה תעסוקתית. עובד מזה 14 שנה בתפקיד מנהל מרפאה תעסוקתית בקופת חולים כללית. סיים 12 שנות לימוד, התגייס לצה"ל ושירת שירות צבאי מלא ובהמשך חזר לשירות קבע כמנהל מרפאה צבאית. מזה 25 שנה עוסק בתחום הרפואה התעסוקתית במסגרת קליניקה פרטית ובקופת חולים. בשנת 2002 מונה למנהל המרפאה התעסוקתית ומאז מכהן בתפקידו. ממכתבים שהציג עולה כי הוא מוערך מקצועית ואישית ואף הוחזר לתפקידו לאור שהושעה עקב ביצוע העבירות. ב-15 השנים האחרונות משמש הנאשם כחבר מזכירות באיגוד המקצועי לרפואה תעסוקתית, תפקיד אותו מבצע בהתנדבות. יו"ר האיגוד לשעבר פועל היום להסדרת מינויו של הנאשם כממלא מקום יו"ר האיגוד. באשר לעבירות קיבל הנאשם אחריות לביצוען. תיאר כי אדם המתואר בכתב האישום פנה אליו במסגרת עבודתו בקליניקה הפרטית והציג עצמו כמייצג של נפגעים מול חברות הביטוח והביטוח הלאומי. לדבריו אותו אדם נהג להפעיל עליו לחץ ודיבר אליו באופן מאיים, והוא עצמו נענה לבקשותיו משום שהתקשה להתעמת איתו. הנאשם מסר כי הבין שמבצע עבירה ואולם נטה להתעלם מהשלכות מעשיו. על אף שקיבל אחריות למעשים, התקשה להסביר באופן מעמיק את בחירותיו ונטה לתאר זאת כטעות נסיבתית בשיקול דעתו. כשהתגלו העבירות הושעה מתפקידו לתקופה של מספר חודשים ומסר כי חווה משבר אישי קשה עמו מתמודד עד היום. הנאשם תיאר תחושות של חרטה ובושה וביטא הבנה לחומרת מעשיו. שירות המבחן התרשם מנאשם בעל יכולות גבוהות, הזוכה להישגים ולהערכה במסגרות בהן משתלב. ניכר כי למרות הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות, נסיבות ביצוען עדיין אינן נהירות לו באופן מעמיק ואולם ההליך הפלילי המחיש לו את האופן הלקוי בו פעל. שירות המבחן מתרשם כי מדובר בהפעלת שיקול דעת לקוי אשר ככל הנראה אינו מאפיין את התנהגותו בדרך כלל. כגורם סיכון להישנות העבירה ציין שירות המבחן את נסיבות ביצוע העבירות שהתבצעו מתוקף תפקידו המקצועי והאמון שניתן בו ואת העובדה כי הוא מתקשה לתת הסבר מעמיק לאופן בו פעל. כגורמי סיכוי לשיקום ציין שירות המבחן את היותו אדם מתפקד בעל יכולות גבוהות, בעל מערכת תמיכה, את קבלת האחריות וההרתעה מההליך הפלילי. שירות המבחן התרשם כי הרשעת הנאשם עלולה לפגוע בתפקידו של הנאשם וכן להשפיע על דימויו העצמי ולפיכך המליץ לבטל את הרשעתו, זאת לצד הטלת עונש של צ"צ.

ראיות לעונש

5. 1/ו2 - מכתבי המלצה.

טיעוני הצדדים

6. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד רוני שוהם, מדובר בפרשיה שנחקרה, בה לא היה הנאשם דמות מרכזית ואולם שמו עלה במסגרת החקירה. עם הרחבת החקירה התברר כי הנאשם, שהינו רופא בתחום הרפואה התעסוקתית, ניפגש עם מר יפרח ומסר לו חוות דעת בתחום הרפואה התעסוקתית אשר לא עלו בקנה עם מצבו הבריאותי של האדם שבגינו ניתנה חוות הדעת. אמנם בחוות דעת מסוג זה אין חובה לפגוש את המטופל כדי לתת חוות דעת בעניינו ואולם בחלק מהמקרים כתב הנאשם כי בדק את המטופל למרות שבפועל לא עשה כן. הנאשם הינו רופא, על כל המשתמע מכך כולל חובות אמון כלפי האזרח וכלפי המדינה. הנאשם ניהל את המרפאה התעסוקתית. מדובר בריבוי מקרים. לזכותו של

הנאשם עומדת הודאתו, נטילת אחריות והעובדה שמדובר באדם נורמטיבי. הנאשם טען בפני שירות המבחן כי הדינמיקה מול יפרכ היתה מאיימת, אולם על אף שלפרכ יש עבר פלילי בעיקר בעבירות מרמה, לא עלה כל אלמנט של איום או אלימות בשיחות ביניהם אלא רק רווח כלכלי. עוד יש לתת את הדעת כי עולה מהתסקיר שנסיבות ביצוע העבירה עדיין אינן נהירות לנאשם באופן מעמיק. באשר להמלצת שירות המבחן להימנע מהרשעת הנאשם הרי שיש לתת את הדעת לכך שמדובר בעבירה שבוצעה תוך כדי מילוי תפקידו. כמו כן פקודת הרופאים אינה קובעת באופן חד משמעי את הפגיעה בו ומשכך אין מקום לבטל את הרשעת הנאשם. לפיכך עתרה ב"כ המאשימה להותיר את הרשעת הנאשם על כנה ולהטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

7. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד בני נהרי, הנאשם הודה במיוחס לו. מדובר בעבירות אשר בוצעו בין השנים 2011-2013. הנאשם נתן חוות דעת מוגזמות ולא חוות דעת שקריות או מזויפות. הנאשם נחקר במשטרה והודה בכל. הוא גם תיאר את הפחד והאיום שחש מיפרכ. שירות המבחן התרשם כי ההליך הפלילי השפיע עליו והמחיש לו את האופן בו פעל. הנאשם היה עצור 5 ימים. מאז עבר הנאשם תקופה לא פשוטה, וכך גם בני משפחתו. משפחתו נורמטיבית לחלוטין, בתו משפטנית, בנו לומד מנהל עסקים. הנאשם הביע חרטה, לקח אחריות ושיתף פעולה לכל אורך הדרך. היה ויורשע הנאשם תהיה הפגיעה בו משמעותית לפי פקודת הרופאים סעיפים 41, 43, 55 ו- 56. לפיכך עתר ב"כ הנאשם לבטל את הרשעת הנאשם.

8. הנאשם הביע חרטה על מעשיו.

סוגיית ביטול ההרשעה - דיון

9. הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה חריג לכלל לפיו מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדיון. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה תוצאה מתבקשת של הוכחת האשמה הפלילית. ההרשעה הפלילית של נאשם שאשמתו הוכחה מהווה מרכיב חיוני בהליך הפלילי, ונועדה להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה, שגמול עונשי בצדו. חרף הכלל האמור, המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת הכלל המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, קיימת אפשרות כי חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדיון (ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.07)).

10. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) נקבע כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטרף שני גורמים מרכזיים: ראשית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ושנית על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

11. יישום המבחנים האמורים בדבר אי הרשעת נאשמים למקרה דנן, מעלה כי לא ניתן להסתפק באי הרשעת הנאשם בדיון.

12. באשר לסוג העבירה ונסיבותיה, סבורני כי מדובר בנסיבות שאינן מאפשרות הימנעות מהרשעת הנאשם. הנאשם הינו רופא תעסוקתי אשר במסגרת תפקידו נותן חוות דעת רפואיות לגורמים שונים

ולוועדות שונות של המדינה אשר מקבלות החלטות, בין היתר, בהסתמך על חוות דעת אלה. אין המדובר ברופא זוטא אלא במי שכהן במועד הרלוונטי כמנהל המרפאה התעסוקתית של קופת חולים בראשון לציון ולמעשה היה לא רק מתווה מדיניות אלא מי שחוות דעתו הרפואית היתה ללא ספק משמעותית בפני הגורמים המקבלים את ההחלטות לרבות הביטוח הלאומי. מדובר באדם שניסיונו המקצועי ומעמדו הקנו לו מעמד בכיר בגינו הוא זוכה לאמון מיוחד ועל מוצא פיו נשענים לא אחת גורמים שונים לצורך קבלת החלטות שונות, חלקן מכרעות. הנאשם לא חטא לתפקידו במקרה אחד ויחיד אלא מדובר בעשרה מקרים על פני תקופה של מספר שנים במהלכן מסר חוות דעת שאינן משקפות את מצבם הבריאותי האמיתי של מי שעבורן הן נכתבו ולפעמים אף הוצג בהן מצג שווא כאילו אותם אנשים נבדקו על ידו שעה שמעולם לא פגש בהם, והכל בתמורה כספית. אמנם לא נטען כי בעקבות אותן חוות דעת הצליחו מי מהתובעים לזכות ברווח כלכלי כלשהו ואף מוסכם כי אין הרופא מחויב לפגוש את הפונה בטרם עריכת חוות הדעת ולבצע בדיקה קלינית, ואולם סבורני כי אין בכך כדי להמעיט מחומרתה של התנהגות הנאשם אשר בחר ביודעין, פעם אחר פעם בעשרה מקרים שונים, לכתוב חוות דעת מהן עלה כי מצבם של התובעים בביטוח הלאומי חמור מן המצב שהיה הלכה למעשה, באופן אשר עלול להטעות גורמים מוסמכים מטעם המדינה.

13. במעשיו המתוארים לעיל של הנאשם דבק יסוד של שחיתות ציבורית. תפקיד הרופא בציבור הינו תפקיד ייחודי, והרופאים בישראל זוכים לאמון מיוחד של מערכות המדינה, המשפט והציבור. משכך יש לצפות מכל רופא, ובפרט מרופא במעמדו של הנאשם, שלא ימעל באמון המיוחד שניתן בו. הנאשם כיהן כמנהל מרפאה תעסוקתית במסגרת קופת חולים, ועסק בכך אף כרופא פרטי. לפי דבריו לשירות המבחן, הנאשם אף מונה על-ידי בתי-המשפט במקרים שונים למסור חוות דעת מקצועיות בתחום מומחיותו. הנאשם נכשל בביצוע עבירה אשר נוגעת לליבת העשייה של תפקידו המקצועי, ובכך קיימת חומרה יתרה.

14. סעיף 43 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976 (להלן: "פקודת הרופאים") קובע כדלקמן:

"רופא מורשה אשר במזיד או ברשלנות חתם או נתן, בתוקף מקצועו, אישור, דין-וחשבון, הודעה או תעודה כיוצא באלה, והיא כוזבת, מטעה או בלתי הוגנת, יראוהו כמי שנהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה".

כלומר, המחוקק ראה בחומרה מקרה שבו רופא מורשה חתם, אפילו ברשלנות, על מסמך מטעה או בלתי הוגן, ובחר להקדיש למעשה זה סעיף מיוחד, אשר קובע כי מדובר בדרך שאינה הולמת רופא מורשה. בכך ביקש המחוקק להגן את הערך והאמינות הרבים אשר מיוחסים למסמכים החתומים על-ידי רופאים.

15. סבורני כי אי-הרשעתו של הנאשם בדין עלולה לפגוע באינטרס הציבורי ולהעביר מסר סלחני שגוי לפיו מדובר במעשים קלי ערך, ולא במעשים אשר יש בהם כדי לפגוע באמון הציבור ברופאים ובמסמכים הרפואיים. סבורני כי כרום מעמדו של הנאשם, כך גודל האמון שניתן בו, וכך גודל הפגיעה באינטרס הציבורי בעת שהנאשם מועל באמון זה. בפרט הדברים אמורים כאשר עסקין בביצוע עשר עבירות, ולא במעידה חד פעמית, ובמעשים שבוצעו בתמורה כספית, הגם שאינה גבוהה.

16. אמנם, לזכותו של הנאשם עומדים שיקולים רבי משקל. הנאשם הוא אדם נורמטיבי, קצין בצה"ל, משכיל ותורם לחברה אשר אף מקדיש מזמנו בהתנדבות (נ/2). אדרבא, דווקא משום כך יש לצפות כי

לא ימעל באמון המיוחד ממנו הוא נהנה ולא ישים מכשול בפני הציבור תוך ניצול אותו אמון. עם זאת נתונים אלו צריכים להילקח בחשבון בעת גזירת עונשו של הנאשם. לפיכך סבורני כי בכל הנוגע לחומרת העבירה ולאינטרס הציבורי, לא ניתן לסיים את ההליך באי הרשעת הנאשם.

17. בהקשר זה יפים דבריו של כב' השופט חיים כהן ז"ל בע"פ 395/75 **צור נ' מדינת ישראל**, פ"ד (2) 589 (1976):

"וכבר חיויתי דעתי לא פעם כי לעניין מידת העונש, אינו דומה קלונה הרב של עבירה כשהיא נעברת בידי איש משכיל ונשוא-פנים, לקלונה הפחות שבאותה עבירה כשהיא נעברת בידי בור ואביון: עבירתו של בעל "הצווארון הלבן", המקפיד על ניקיון בגדיו ומזניח ניקיון-כפיו, חמורה פי כמה, וענשו של זה חייב להיות חמור שבעתיים, ואם בכל מועלי המעל כן, בעובדי ציבור וראשי מוסדות ונאמני המדינה לא-כל-שכן: לא זו בלבד שאין בכל אותן זכויות שרכשו להם בתקופת עברם המזהיר כדי לשמש להם מליץ יושר בשעת קלקלתם, אלא אותן זכויות עצמן הופכות להם לקטגורים המוחים כביכול על עלבונם".

18. באשר לדרישה בדבר הוכחת פגיעה קונקרטית בשיקומו של הנאשם סבורני כי הגם שקיימת פגיעה כאמור, אין המדובר בפגיעה ברמה כזו אשר מצדיקה הימנעות מהרשעה. הנאשם עובד כמנהל מרפאה תעסוקתית של קופת חולים וכן הוא בעל קליניקה פרטית לרפואה תעסוקתית. לדבריו הרשעתו תביא לשלילת רישיונו ולאבוד מקום עבודתו. סבורני כי לא עלה בידי הנאשם להוכיח כי בהכרח יאבד את רישיונו ואת מקום עיסוקו, הגם שקיימת אפשרות כאמור. פקודת הרופאים קובעת בסעיף 41 רשימה של מקרים אשר בהתקיימותן **רשאי** השר לבטל את רישיונו של רופא:

"ראה השר, על יסוד קובלנה של המנהל או של אדם שנפגע, כי רופא מורשה עשה אחת מאלה, רשאי הוא, בצו חתום בידו, לבטל את הרשיון של הרופא או להורות שהרשיון יותלה לתקופה שקבע בצו, או לתת לרופא נזיפה או התראה:

(1) נהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה;

...

(5) הורשע בעבירה פלילית שלא לפי פקודה זו."

19. פקודת הרופאים אינה קובעת מפורשות כי בהתקיים הרשעה פלילית או התנהגות שאינה הולמת, יישלל או יותלה רישיונו של רופא, אלא קובעת כי השר רשאי לנקוט באחת או יותר ממספר דרכים כלפי רופא (בהן גם נזיפה או התראה). בהקשר זה יודגש, כי על-פי סעיפים 41 ו-43 לעיל, בין אם יורשע הנאשם ובין אם יסתיים ההליך באי-הרשעה, מתקיימת העילה לפיה הנאשם "נהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה", ומכאן שעל השר לשקול הפעלת סמכותו בנושא. בין אם יורשע הנאשם בדין ובין אם לאו, הנאשם חתם על תעודת מטעה או בלתי הוגנת, ולפיכך רואים אותו על-פי סעיף 43 לפקודה כמי שנהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה. כך שלא הוכח על-ידי ההגנה כי הרשעתו של הנאשם בדין תביא בהכרח לביטול רישיונו, כשם שלא הוכח על-ידי ההגנה כי אי-הרשעתו לא תוביל לכך. חזקה על השר כי ידע לשקול את השיקולים הנדרשים לעניין ובהם התנהגותו של הנאשם, עברו המקצועי ותרומתו, ויקבל את ההחלטה הראויה בנסיבות העניין.

20. זאת ועוד, מתוך מסמכים נ/1 ונ/2 עולה כי למרות שכאשר התגלו מעשיו של הנאשם הוא הושעה

מתפקידו למספר חודשים, הרי שלאחר מכן הוחלט להשיבו לתפקידו ואף ישנה כוונה למנותו כממלא מקום של יו"ר האיגוד לרפואה תעסוקתית במועצה הלאומית לבריאות (נ/2). בנסיבות אלה ניכר כי לא ההרשעה או ביטולה יכריעו את מעמדו של הנאשם, אלא השיקולים לגופו של עניין.

21. יתרה מכך, גם אם אניח לטובתו של הנאשם כי עמד בנטל להוכיח שהרשעתו בדין תוביל בהכרח לפגיעה קונקרטית בתעסוקתו ותביא לכך שינקטו נגדו סנקציות ניהוליות, לרבות פיטורין מעבודתו כמנהל המרפאה התעסוקתית, סבורני כי פגיעה זו, קשה ככל שתהיה, הינה תוצאה ישירה של מעשיו אשר נובעים מתוקף הכשרתו כרופא ואשר חטאו לליבת תפקידו ולמקור האמון לו הוא זוכה. מכאן שאין בכך כדי להצדיק הימנעות מהרשעה.

22. באופן דומה קבע בית המשפט העליון כי אין מקום להימנע מהרשעתה של מי שהייתה שופטת בעת ביצוע העבירה, דווקא בשל רום מעמדה (לעניין זה ראו ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל** (31.12.07)). דברים דומים נקבעו בעניינו של שוטר אשר ביצע עבירת אלימות במסגרת תפקידו (רע"פ 3021/16 **לזובסקי נ' מדינת ישראל** (19.4.16)).

23. לפיכך, באיזון בין השיקולים השונים, ואף אם אניח לטובת הנאשם כי ההרשעה עלולה לגרום לו לפגיעה תעסוקתית קונקרטית, הרי שבהתחשב בחומרת המעשים ובאינטרס הציבורי לא קיימת הצדקה להימנע מהרשעה.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

24. כתב האישום מתאר ריבוי מעשים שיש לראותם כאירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

25. במקרה דנן, **הערך החברתי** אשר נפגע הינו שמירה על תקינות הליכי ועדות רפואיות, תקינות מסמכים וחוות דעת רפואיות.

26. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה בערך המוגן הינה פגיעה משמעותית כמתואר לעיל.

27. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בעפ"ג (מח' מרכז-לוד) 50370-08-10 **טהא נ' מדינת ישראל** (7.3.11) נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות מתן תעודה כוזבת וניסיון לקבל דבר במרמה. הנאשם, רופא במקצועו, רשם תעודות כוזבות לחיילים בשלוש הזדמנויות וניסה פעמיים לקבל דבר במרמה כאשר ידע כי החיילים יפנו לרשויות הצבא במטרה לקבל בעזרת התעודות ימי מחלה. הנאשם בן 34, נעדר עבר פלילי. נידון לחמישה חודשי עבודות שירות ועונשים נוספים.

ב. בת"פ (ת"א) 3445/06 **מדינת ישראל נ' ברזילי** (15.9.09) הורשע הנאשם, יחד עם שלושה אחרים, בשני כתבי אישום בעבירות קשירת קשר לביצוע פשע, סיוע לקבלת דבר במרמה ועבירות נוספות. הנאשם, רופא אורתופד, חבר עם הנאשמים האחרים להונות את הביטוח הלאומי בכך שהעניק אישורים רפואיים כוזבים. מדובר בנאשם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי. נידון לשישה חודשי עבודות שירות, מע"ת וקנס.

- ג. בת"פ (עכו) 2573-04-11 **מדינת ישראל נ' רדא** (4.3.13) הורשע הנאשם בביצוע עבירות של זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. הנאשם, רופא במקצועו, זייף רשומות רפואיות של מטופליו ללא ידיעתם, ובהסתמך על מצג השווא שילמה קופת החולים לנאשם סך כולל של כ- 217,000 ₪. נידון ל- 6 חודשי עבודות שירות, לצד עונשים נלווים.
- ד. בת"פ (י-ם) 25190-06-11 **מדינת ישראל נ' אוריין** (12.1.14) הורשעו נאשמים בעבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות ותעודה כוזבת. הנאשמים, בעלי המרפאה ורופאים העובדים בה, פעלו בצוותא למתן אישורי מחלה כוזבים לחיילים מתוך ידיעה כי הם מנפיקים תעודות רפואיות פיקטיביות שלא כדין תמורת תשלום. הנאשמים נידונו ל-350 שעות לתועלת הציבור ועונשים נוספים.
- ה. בת"פ (ראשל"צ) 2674-08 **מדינת ישראל נ' אדיבי** (6.9.10) הנאשם הורשע בעבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים. הנאשם, רופא אורתופד ששימש כפוסק בוועדות רפואיות של המל"ל, קיבל לידי סכומי כסף שגרמו לאחר להאמין כי בתמורה יפעל עבור אחרים בוועדות בהן שימש כפוסק. נידון לשלושה חודשי עבודות שירות, מע"ת וקנס.
- ו. בת"פ (ראשל"צ) 2673-08 **מדינת ישראל נ' זאבין** (15.11.10) הורשע הנאשם בעבירות מתן תעודה כוזבת, סיוע לנסיון קבלת דבר במרמה, מרמה והפרת אמונים. הנאשם, פסיכיאטר במקצועו וסגן הפסיכיאטר המחוזי במחוז מרכז, נתן חוות דעת לאחר לפיה נחזה כאילו חוות הדעת ניתנה לפני שמונה לסגן הפסיכיאטר המחוזי. כמו כן, במועד נוסף נתן חוות דעת כוזבת לאחר לפיה הוחמר מצבו הנפשי בעקבות תאונת דרכים. הנאשם נעדר עבר פלילי. נידון לחמישה חודשי עבודות שירות, מע"ת וקנס.
28. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 ט' לחוק), יש ליתן את הדעת לתפקידו ומעמדו של הנאשם, אשר היה רופא בכיר ומנהל מרפאה בעת ביצוע העבירה. אל הנאשם פנה יפרח במטרה לקבל ממנו חוות דעת שאינן משקפות את מצבם הבריאותי האמיתי של תובעים תמורת כסף. הנאשם פעל כאמור בעניינם של 10 תובעים ועל פני תקופה של מספר שנים כך שאין ספק כי למעשיו קדם תכנון מוקדם. לו היו מתקבלות חוות של הנאשם היו עשויות הוועדות של הביטוח הלאומי לקבל החלטות שגויות לגבי תובעים והדבר היה עלול לגרום לפגיעה בקופה הציבורית. חלקו של הנאשם היה משמעותי, אמנם לא היה מדובר ביוזמה של הנאשם אלא של יפרח אשר פנה אליו והעביר לו מסמכים רפואיים ועדיין לולא מעשיו של הנאשם לא יכול היה להצליח יפרח במעשיו.
29. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם פעל כאמור בשל לחץ שהופעל עליו על ידי יפרח ואולם אין לכך כל ראייה. מדובר בטענה של ההגנה לנסיבה הקשורה לביצוע העבירה, ובהקשר זה יודגש כי על-פי תיקון 113 לחוק העונשין, סעיף 40 י' (ג), "בית-המשפט ייקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי". במקרה דנן, טענת ההגנה לפיה הנאשם פעל תחת לחץ שהופעל עליו על-ידי אדם אחר, לא הוכחה כנדרש, ומכאן שלא ניתן לתת לה משקל.
30. הנאשם לא ידע להסביר לשירות המבחן עד תום מדוע פעל כפי שפעל ואולם אין ספק כי בתמורה למעשיו קיבל הנאשם כסף.

31. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), סבורני כי **מתחם העונש ההולם** הינו החל מצו של"צ ועד לשנת מאסר בפועל, לצד קנס כספי.

32. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולא.

גזירת העונש המתאים לנאשם

33. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן**

קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי ליתן את הדעת לכך שהנאשם יליד 1955, נשוי אב לשלושה ילדים בוגרים וסב לנכד. הנאשם אדם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי, רופא בכיר בתפקידו, קצין בצה"ל, כיום מחזיק בתפקיד בכיר וכן פועל בהתנדבות במסגרת האיגוד לרפואה תעסוקתית. הפגיעה בנאשם, בדימויו העצמי ובמעמדו כתוצאה ממעשיו ומהרשעתו עשויה להיות משמעותית, כפי שתואר לעיל, ועל אף שעונש קונקרטי עשוי לפגוע בו, אין ספק כי עונש של צו של"צ בו יתרום הנאשם מניסיונו והידע שלו לחברה יהיה בעל ערך משמעותי. הנאשם הודה במיוחס לו ונטל אחריות למעשיו בהזדמנות הראשונה. תסקיר שירות המבחן בעניינו חיובי לכל הדעות.

34. בשולי הדברים ראוי שיאמר כי רבות נכתב על שימוש הפסול בגורמים מתוכחים למיניהם ("מאכערים") לקידום אינטרסים שונים מול רשויות השלטון. תופעה זו מטרתה קידום אינטרסים פרטיים על ידי אלו שיש ביכולתם לעשות שימוש בקשרים אישיים עם גורמים במערכת הציבורית. מדובר בתופעה משחיתה השוחקת את אמון האזרח בשירות הציבורי ובמוסדות השלטון שראוי שהמחוקק יתן עליה את דעתו. בעניין זה יפים דברי בית המשפט בע"פ (מח' ת"א) 70526/04 **סבג נ' מדינת ישראל** (15.02.05):

"עצם הרעיון כי יש צורך בתיווך כזה הוא רעיון פסול ומעוות, המאפיין משטרים שמדינת ישראל ודאי איננה שואפת להידמות להם. שירות במשרד ממשלתי כזה או אחר אמור להיות נגיש לאזרח. שיקולי הפקיד המספק את השירות אמורים להיות שיקולים ענייניים, המתייחסים אך ורק לעובדות ולנסיבות הרלבנטיות, ולא למינהו של האדם המבקש לקבל שירות זה או אחר. המציאות מוכיחה כי תופעת ה"מאכרים" היא הנדבך הראשון המאפשר קיומה של תופעת שוחד, ומשום כך אין להקל בה."

35. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש של צו של"צ. כמו כן יש להטיל על הנאשם קנס נוכח העובדה כי מדובר בעבירה שבוצעה בתמורה כספית.

סוף דבר

36. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

- א. צו של"צ בהיקף של 350 שעות על פי תוכנית שגיבש שירות המבחן.
- ב. 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מהיום על עבירה בה הורשע.
- ג. קנס כספי בסך של 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.8.16. לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

הנאשם מוזהר כי אם לא יבצע את השל"צ כנדרש ניתן יהיה להפקיעו ולשוב ולגזור את דינו.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ה אייר תשע"ו, 02 יוני 2016, בנוכחות הצדדים.